

BÁCSKAI NAPLÓ

POLITIKAI NAPILAP.

AZ ORSZÁGOS KERESZTÉNYSZOCIÁLIS SZÖVETSÉG BÁCSMEGYEI HIVATALOS KÖZLÖNYE.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Helyben házhoz hordva negyedévre . . . 1 kor. 80 fill.
Vidéken postán küldve negyedévre . . . 3 kor. 60 fill.

FELELŐS SZERKESZTŐ:

Dr. VERÉB GYULA.

SZERKESZTŐSÉG ÉS KIADÓHIVATAL:

Szabadka, IV., Rakóczi-utca 20. sz. Telefonszám 300
Kéziratok nem adatnak vissza.
Hirdetések Arszabály szerint.

Zsidóság — magyarság.

Igaz, hogy ma nem lebeg feletünk a török és tatárjárás, de ennél sokkal nagyobb veszély fenyegeti a magyar munkásságot a zsidóság veszedelmében.

A magyar nagylelkűség és az esztelen liberálisizmus tárt kaput nyitott a zsidó invázióknak. Hisz országunk fővárosa egy modern Jeruzsálem, mert a jéghideg statisztika szerint Budapesten zsidók uralkodnak a keresztények felett. Zsidó a háziúr, a lakók keresztények; zsidó a munkaadó, keresztény a munkás; zsidó a kereskedő, keresztény a vásárlója. Ez a zsidóuralom a legszembetűnőbb volt a lakásuzsora idején, mikor kimutatták, hogy a budapesti zsidóság fele 3 vagy több szobás lakásban lakott, míg a keresztény munkásság tömege zsufolt, egészségtelen bérkaszárnyákban volt kénytelen meghuzni magát. Találónan jellemezte ezt a tünetet boldogult Schopper György: Magyarországon csak az izraelitáknak van jó dolga.

Igaza volt Schoppernek, mert Magyarország tényleg Eldorádója lett a zsidóságnak s különösen Budapest, az ország szíve. Hisz 1888-ban Budapesten még csak 44 ezer zsidó volt s ma több van ott 200 ezernél. A Dreyfusok hazájában, (Ftanciaország), együttvéve nincs annyi zsidó, mint nálunk Budapesten.

Ha most már figyelmesen vizsgáljuk ezt az óriási szaporodást, úgy találjuk, hogy ezt az óriási számot nem a születés, hanem a bevándorlás okozza. Igaz, hogy törvényeink megkövetelik a magyar honosságot. Aki nálunk letelepszik, annak meg kell szereznie a magyar állampolgárságot. Csakhogy ezt a törvényt ügyesen kijátsza a zsidóság. A honossági törvény ugyanis megköveteli a 10 évi ittlakást, helyi illetőséget, erkölcsi és megélhetési feltételeket. De sajnos, ennek a törvénynek van egy gyászos szakasza, amely kimondja, hogy ezek a feltételek nem szükségesek, ha az illető bevándorlókat egy állampolgár adoptálja, fiává fogadja.

Ez a törvénytörés tehát az a széles kapu, melyen beözönlk hozzánk a zsidóság.

Azt hiszem, hogy még nem ment feledésbe Schächter Mózes esete, akit Andrassy belügyminiszter kitoloncol-

tatott az országból. A hirre nagy lármát csaptak a „zsidó gyerekek” s ujságjaik terrorizmusa folytán Andrassy fel is függesztette az eltoloncoltatási rendeletet. S ime, alig három hét múlva őt adoptálták s most olyan magyar állampolgár, mint bárki más.

Az így adoptált Schächter Mózesek előzőnk az országot, választanak s ők maguk is fellépnek jelöltnek liberális vagy szociáldemokrata kabátban. S az a szegény magyar nép egy pár deci pálinka fejében képviselővé teszi a bevándorlott zsidót. A jelenlegi képviselők között is van egy zsidó, aki 4 évvel ezelőtt vándorolt be a magyar Kánaánba.

Ez ellen a zsidó invázió ellen kell talpra állítani a keresztény munkásszervezeteket, meg kell tölteni kerteiket társadalmi és gazdasági tartalommal, fel kell szerelni azokat a munka és küzdelem fegyvereivel, s akkor a zsidóság hatalma nem lesz oly félelmetes a magyarság felett.

Lucián.

Haverda-ügy.

— Kihallgatták a vádlottakat. —

— Most jönnek a tanuk. —

Kihallgatták már a vádlottakat. Vojtha Antal szerdán délután lapunk zárta után hallgatták ki, s vallomását alább közöljük. Az eddigi tárgyalásokból megállapíthatjuk azt a feltűnő tény, hogy a vádlottak vizsgálati fogságuk alatt, mikor senkivel nem érintkeztek, teljesen különbözően vallottak, eltekintve attól, hogy Jánossy beismerő vallomást tett. Haverda Mariska és Vojtha pedig tagadtak. Most pedig a főtárgyaláson meglepő egyöntetűen vallottak mind a hárman.

Vojtha vallomása.

Fél 5 órakor újból megnyitja az elnök a tárgyalást.

Elnök: Mind a három vádlottat vezessek be.

Megtörténik.

Dr. Klein: Dr. Fischer Jákóra, mint tanura kívánok majd hivatkozni; mivel ő jelen van, kérem, hogy a bíróság távolítsa őt el.

Elnök: A törvényszék nincs abban a helyzetben, hogy határozzon. — A kérelmet elutasítja.

Elnök: Vojtha Antal! tudja, mivel van vádolva, bűnösnek érzi magát?

Vojtha: Nem.

Elnök: Adja elő védekezését.

Vojtha: Nem terjeszkedek ki védelemre, azonban kérdésekre válaszolok.

Elnök: Hol ismerkedett meg Mariskával?

Vojtha: Mariska unokanővérem, együtt nőtünk fel. Budapesten az örökösödési ügyében tanu lettem és ezelőtt levelet irtam Ma-

riskának találkozást kérve; azután találkoztnnk. Ezelőtt 12 évig nem láttuk egymást. Ő meghívott, hogy látogassam meg többször. Mondta, hogy van vőlegénye: Jánossy Aladár. Ez november 10.—20. közt lehetett. Január- és februárban naponként találkoztunk.

Elnök: Megmondták önnek Jánossy és Mariska, hogy közös háztartásban élnek?

Vojtha: A dolgok maguktól jelentkeztek. Kapuzárás után Jánossy mindig elkísért, odahaza Mariskát mindig Nagyságos Asszonynak szólította. Ez gyanus volt előttem. Egyszer azt mondta a házmesterné: „Jánossy is elmegy, de visszajön ismét!” Így jutottam rá, minden utánjárás nélkül.

Elnök: Január- februárban gyakran eljár hozzájuk?

Vojtha: December végén fenn volt feleségem, megismerkedtek Mariskával, január végén azonban összeveszték. Később majdnem mindennap ott voltam Mariskánál.

Elnök: Jánossy nagyon szerelmes volt Mariskába?

Vojtha: Igen, nagyon.

Elnök: Jánossy nem szólt magának semmit?

Vojtha: Féltekeny volt rám.

Elnök: Nem volt maga nagyon bizalmas Mariskához?

Vojtha: A rokoni köteléket nem léptük túl. Jánossy sokszor volt féltekeny.

Elnök: Haverda Mariska vagyoni viszonyait ismerte?

Vojtha: Igen.

Elnök: Mondta Mariska, hogy sok adósága van?

Vojtha: Igen, mondta.

Elnök: Miből éltek tehát?

Vojtha: Klein Páltól kapott apanázst; erre vonatkozó szerződést meg is mutatta nekem Mariska.

Elnök: Nem beszéltek, hogy nem kapta az apanázst pontosan?

Vojtha: Rendetlenül kapta.

Elnök: Zilált anyagi körülmények közt éltek?

Vojtha: Zilált nem, 150 frtot Mariska és 50 frtot Jánossy vitt háztartásba; szerényen éltek.

Elnök: On és Jánossy Szabadkára jártak le. Februárban volt lenn. Miért?

Vojtha: Voltam sógoromat meglátogatni, mert kinevezték mértékhitelítőnek; ez volt február végén, 23-ika körül volt. Azután lenn voltam még egyszer Szabadkán, március 26-án.

Elnök: Mondja el részletesen.

Vojtha: Jánossytól kaptam levelet, hogy 26-án Szabadkán várjam meg, ő a gyorsvonattal jön, elintézendő dolgai vannak. En lejttem. Azt hittem, Mariska kontrollirozni akar engem Jánossyval.

Elnök: Miért jött maga Szabadkára?

Vojtha: Hogy elmenjek Klein Mátyáshoz megkérdezni, mikor lesz a hagyatéki ügyben helyszíni tárgyalás és hogy Braun Henriktől megtudjam, szerzett-e 600 koronát váltóra. Mikor Jánossy lejött, kértem tőle, mit akar itt; ő azt mondta, hogy leánykori emlékeit látni; az az impressziom volt, hogy vagyoni viszonyai után akart nézni.

Elnök: Ő már ismerte azokat.

Vojtha: En rám legalább azt a benyomást tette. Megmutattam Jánossynak, hol táncolt Mariska lánykorában. Kérte, mutassam meg a fekvőséget, hol van a szőllő: én elvezettem, megmutattam neki. Elmentünk azután a Park kávéházba. Ott voltunk körülbelül 3 óráig. Elmentem azután Klein Mátyáshoz; nem találtam otthon; egy testes alkalmazottja mondta, hogy nem intéztek beadványt ebben az ügyben a bírósághoz.

Elnök: Ez március 26-án volt?

Vojtha: Igen. A Kosáripár r. t.-ban találtam meg Klein Mátyást; azt mondta, hogy március áprilisban okvetlen lesz ítélet. Én kerestem azután Braun Henriket, de nem találtam meg.

Elnök: Jánossyval mi történt?

Vojtha: Elváltam tőle a Park kávéházban, azt mondta, hogy a telegkönyvbe fog menni. Braun Henriket nem találtam. Kovács Bertalannal találkoztam azután s vele elmentem a nemzetibe, onnan az állomásra és a gyorsvonattal mentem haza Pestre, ott volt a vonaton Jánossy is Mariskával az állomáson. Udvozöltem őt, azután hordár után néztem; később jött Mariska utánam, ekkor egyedül jött Mariska. szembe jött Jánossy.

Elnök: A vasuton nem beszéltek Jánossyval, hogy volt-e a telegkönyvben?

Vojtha: Azt mondta volt. Nem sokat beszéltem vele erről.

Elnök: Nem tartotta ezt feltűnőnek?

Vojtha: Igen, azt hittem, hogy Mariska vagyoni viszonyai után érdeklődik.

Elnök: Nem gondolta, hogy Jánossy a gyilkosság miatt volt Szabadkán?

Vojtha: Nem.

Elnök: Maga bizonyítást ajánlt a rendőrségen, hogy Stefán Jánosné kérelmére jött Szabadkára; most azt mondja, hogy Jánossy hívására.

Vojtha: Félttem, hogy azt hiszik, hogy én is tudtam a dolgról. Mert én utánam már 20-án kutattak. Kihallgattak mint tanut s alibit bizonyítottak velem, úgy bántak velem, mint gyanúsítottal, félttem, hogy engemet is belehozhatnak. Ezért tagadtam. Engem egy vasuti kalauz hamis vallomása alapján helyeztek vád alá. Hogy lehet valakit fél évig vizsgálati fogságban tartani, mikor semmi bizonyíték sem volt ellenem.

Elnök: Az ön előadása nem valószínű. A Park kávéház pincéreiével való szembesítésnél is tagadt.

Vojtha: Félttem, hogy emiatt gyanuba fognak.

Elnök: Körülbelül 3 nap mulva Jánossy megint lejött.

Vojtha: Nem tudok róla semmit.

Elnök: Nem volt maga Mariskával ez idő alatt?

Vojtha: Március 30-án a Margit parkban voltam Mariskával s a kis fiával.

Elnök: Nem tűnt fel, hogy Jánossy nincs ott?

Vojtha: Mariska azt mondta, hogy hivatalos dologban távol van.

Elnök: Hisz Jánossy nem volt már hivatalban!

Vojtha: Est akkor még nem tudtam.

Elnök: Hogy veszték össze Jánossyval?

Vojtha: Jánossy azt mondta, hogy Budafokon díjnoki állást kap, napi 4 korona fizetéssel. En ezt lehetetlennek tartottam, ezen azután össze vesztünk, Jánossy mind hevesebb lett, erre dühömben elkáromkodtam magam, Jánossy így szólt: „Hazudsz paraszt vagy.“ Dühömben letépertem, megfogtam a kezét. Mariska azonban odajött és lecsitított. En akkor felkeltem s elmentem. Ezóta sem Jánossyval sem Mariskával nem találkoztam.

Elnök: Ezt a Browningot nem ismeri? Vojtha: Igen. A vételt és kipróbálást úgy adja elő, mint Jánossy.

Elnök: Mire való a Browning Jánossynak, mit mondott?

Vojtha: O hivatalos dologban utazik ezért.

Elnök: Hisz nem volt hivatala.

Vojtha: Nem tudtam, hogy nincs hivatala.

Elnök: Ezt a revolvert Haverda Mariska látta?

Vojtha: Tudtommal nem. Jánossy így szólt nekem: Ne mond meg Mariskának, kikaparja a szemem.

Elnök: Iratok közt van egy sürgöny.

Vojtha: Igen. Hódmezővásárhelyről küldtem; így szól „Szombaton költség lesz, pénteken a kitűzött helyen leszek.“ Mariska ugyanis megbizott, hogy szerezzek pénzt, én megígértem. A kitűzött hely a Royal szálló. Ott lettem volna, ha Jánossy nem tart vissza Szabadkán.

Elnök: 29 én lett feladva magának 146 korona. Mikor kapta meg?

Vojtha: 31-én.

Elnök: 31-én került elő a revolver? Jánossy visszavont vallomása szerint ebből a pénzből vették a revolvert.

Vojtha: Ebből egy szó sem igaz.

Elnök: Erre a napra esik a revolver kipróbálása is.

Vojtha: Nem tudok emlékezni rá, lehetséges. Megittam a Szikszaiiban két korsó sört, később hat korsót; nem emlékszem.

Elnök: Vizsgálóbíró előtt mindig tagadta a fegyver kipróbálását.

Vojtha: Félttem, hogy gyanussá válok. Ez a gondolat vonult végig egész vizsgálati fogságomban.

Elnök: Jánossy használta a maga fél áru jegyre jogosító igazolványát?

Vojtha: Nem is volt ilyen igazolványom.

Elnök: Magát többször látták Szabadkán?

Vojtha: Március elsejétől kezdve ápr. 18 ig mindennap otthon voltam, kivéve 20-tól 26-áig.

Elnök: A hivatalos írásból ez nem derül ki. Három szabadnapja volt önnek hetenként.

Vojtha: Kedd, péntek és vasárnap kivéve teljesítettem szolgálatot, más napokon délután pedig postatanfolyamon voltam.

Elnök: Evvel nem sokat ment; társai és a vendéglős sem igazolták ezt.

Vojtha: Erre vizsgálat nem terjedt ki.

Elnök: Maga Hódmezővásárhelyen s másutt is beszélt, mihelyt Haverda Mariska pénzhez jut, 10,000 koronát ad önnek.

Vojtha: Nem úgy mondtam én. November második harmadában így szóltam Mariskához. „Ha megnyered az örökségi peredet, adsz 10,000 koronát kölcsön hat százalékra. Azóta ezt a témát sohse érintettük.

Elnök: Hogy adhatott Mariska biztosíték nélkül magának pénzt?

Vojtha: Nem zsidók közt voltunk; bocsánatot kérek, nem akarok senkit sérteni. Lelik Istvánnal hamis vallomást vett fel a rendőrség. Erről tudomásom van.

Elnök: Kár megvádolni ilyennel rendőrséget.

Vojtha: Bocsánatot kérek.

Elnök: Április 1-én még együtt voltak?

Vojtha: Igen.

Elnök: Nem mondta Jánossy, hogy Haverdánét meg fogja löni?

Vojtha: Nem.

Elnök: Jánossy! igaz ez?

Jánossy: Már kijelentettem 8-szor, hogy én sem tudtam, hogy meg akarom lönni Haverdánét.

Elnök: (Vojtához) Hogy leveleztek maguk a fogházban?

Vojtha: Láttam, hogy a lámpagyújtó bejár, kértem, mondja meg Mariskának, hogy csókolom a kezét; két-három nap mulva megmondta a lámpagyújtó, hogy Mariska üdvözöl engem. Kértem tőle, elvinne-e egy levelet Mariskának? O erre vállalkozott és ez a levezésünk két-három hétig tartott.

Elnök: Mit irtak az ügyre vonatkozólag.

Vojtha: Akkor még állt Jánossy május 19 iki vallomása; irtam, hogy milyen gazember Jánossy.

Elnök: Az jellemzi a levelek tartalmát, hogy Jánossyt bolondnak tüntette fel; ha sikerül maguknak ez, akkor kiszabadulnak.

Vojtha: Hallottam, hogy Jánossy örült.

Elnök: Hát kaszinót tartanak maguk ott a fogházban?

Vojtha: Tehetek én arról, hogy a fogház ilyen? (Derűtségg.)

Elnök: Figyelmeztetem a közönséget,

hogy tartózkodjék a tetszésnyilvánítástól. (Vojtához) Olvassa fel a a levelét.

Vojtha felolvassa leveleit, melyben Jánossyt bolondnak mondja s folyton Jánossy állítólagos bolondériájával foglalkozik. Ezután felolvassa a szolgálhoz irt levelét, melyben a következőket írja, mert neki ezt megírta Hajduska.

Tudositom, hogy Jánossy azt mondta ügyvédjének, hogy Mariskát kimentí, de Vojthát bemártja; ő ugysis csak két évet kap.

Dr. Lengyel bemutatja Hajduska céduláját, ezt Hajduska Mariskának írta; egyezik Vojtáéval.

Elnök: (Vojtához) Kiván-e védelmére még valamit előadni?

Vojtha: Nem.

Dr. Papp; Haverda Mariska leveleit is kérem felolvasni, mert ezek fontosak.

Elnök felolvassa a fogházfelügyelő jelentését, mely szerint Haverda Mariska neki 6000 koronát ígért, ha eljuttatja levelét Vojtához. A levelek azonban oly rossz írásuak, hogy azokat kibetűzni lámpavilágnál nagyon nehéz. Ezért azonban pontban hat órakor felfüggeszti az elnök a tárgyalást és csütörtök délelőtt 9 órára halasztja.

Negyedik nap.

Az érdeklődés ma már némileg csökkent, mivel a három vádlott kihallgatása véget ért. Azért már nyolc óra körül nagy néptömeg szállta meg a törvényszék folyosóit. Sokan, ha már be nem juthatnak, legalább látni akarják a folyosón börtönörök kíséretében elvonuló foglyokat, a szép aszszonyt, a megtört Jánossyt és a gögős Vojthát. Mert ezeket jegy nélkül is lehet látni a folyosón. Bent a teremben már több a hely a nézőtérben is. Pedig ma is lesznek még érdekes jelenetek, a koronatanuk kihallgatása, izgalmas szembesítésekre is van kilátás. Piétsch udvari fényképész ma is felvételeket csinált a teremben az esküdtekről ujságírókról, mert több képes hetilap kért a képekből.

A hírlapírók és az esküdtek.

Salánky elnök valamivel kilenc óra után nyitja meg a tárgyalást. Bevezetik mind a három vádlottat.

Elnök: Jöjjenek be a beidézett tanuk. Beidézett tanuk: özv. Deákné, Deák Olga, Klein Pál Lipót, Biró Armin, Popper Gyula, dr. Révész Tivadar, Farkas József, Denneberg Henrik, Braun Henrik, Aradszky Sándor, Radoszavlyevits Péter. A mára megidézettek d. u. 3 órára rendelik be.

Dr. Pleszkovich: A büntetőperrendtartás 349. §-ára hivatkozom; az én védettem rengeteg sokat szenvedett már eddig is a hírlapok vádjaitól. Az esküdtek kötelesek pártatlanul itélni, ezért kérem az esküdteket figyelmeztetni, hogy ne olvassák a lapok ilyen cikkeit, csak így itélhetnek elfogulatlanul.

Dr. Bródy: Ellenkező értelemben nem járul hozzá védőtársa indítványához. Semmiféle reneszabály nem alkalmazható az esküdtek ellen.

Elnök: Ne tessék az időt így fecsérelni. Elismerem, hogy a lapok hoznak ilyen cikkeket, mi ezt nem ellenőrizhetjük. Az esküdteket én figyelmeztettem már, de ebben e tekintetben rendelkezni nem fogok.

A levelezések.

Felolvassák Haverda Mariska fogházi leveleit, melyeket annak a fogolynak irt, aki közvetítette a levelezést Vojtha és Mariska közt.

Jánossy: En Haverda Mariskától nem kaptam levelet, küldeni akartam, de nem irtam.

Elnök: Kapott Jánossytól levelet Mariska?

Mariska: Nem.

Elnök: Miért leveleztek?

Mariska: Szórakozás céljából; a vizsgálat be volt már fejezve.

Elnök: Nem volt befejezve; elérték evvel azt, hogy Jánossy megváltoztatta vallomását.

Jánossy: Tiszta meggyőződésből tettem ezt a vallomásomat.

Elnök: Felolvastatom Haverda Mariska május 19-iki levelét.

Jegyző olvassa: „Edes Mindenem! Ha szeret, mentsen meg; azt mondta az ügyész, hogy még egy évig leszünk vizsgálati fogóságban... Nem tudom, ki volt a gyilkos. Talán Berci volt a gyilkos... Mondja ezt az ügyésznek...”

Jánossy: Ezt a levelet én meg nem kaptam. — Befolyást gyakoroltak rám Mariskát illetőleg és viszont.

Elnök: Felolvastatom Haverda Mariskának Vojthához írt levelét.

E levél hasonló tartalmu, mint a Jánossyhoz írott levél.

Jánossy: Erre van megjegyzésem. Az, amit velem csinált az ügyész, inkorrektus.

Elnök: Várjon csak.

Jánossy: Ez nem uri emberhez illő eljárás! (Dühösen.)

Elnök: Rendreutasítom, s ha folytatja, megbüntetem. — Van itt még levél. — Akkor lett volna ilyen erős, mikor védelmét előterjesztette.

Jánossy: En nem vagyok komédiás.

Elnök: Üljön csak le.

Felolvassák a házkutatás elrendelése iránti végzést és a házkutatási jegyzőkönyvet.

Felolvassák a Klein Pál Lipót és Haverda Mariska közti engedményezési okirat hiteles másolatát.

Elnök: Vojtha! van itt egy levele. Itt írja, hogy pörének ügyében meglátogatja.

Felolvassák Vojtha leveleit Mariskához, melyeket a házkutatás alkalmával foglaltak le. — Felolvassák Vojthának dec. 1-én kelt levelét.

Elnök: Jánossy, ez nem keltette fel féltékenységét?

Jánossy: Nem.

Elnök: Nagyon soknak kellett történnie, hogy a maga féltékenysége felkelt.

Felolvassák a november 3-ikán kelt levelet.

Jánossy: Erről nem volt tudomásom.

Elnök: Ezt mutatta magának az ügyész?

Jánossy: Nem, az egy ceruzával fehér papírra írt levél volt.

Mladoniczky levelét fel akarják olvasni.

Ez ellen tiltakoznak Jánossy és Bródy Dr. Lengyel szintén tiltakozik a magánlevelek felolvasása ellen.

Mariska: Ezek régi szerelmes leveleim. Akkor még Jarmatzkyné voltam.

Az ügyész: A vádtanács indokolásában benne van a két levél, kéri felolvasását.

Dr. Piller: Szintén tiltakozik Mladoniczky levelének felolvasása ellen.

Elnök: Határozatot Mladoniczky kihallgatásáig nem hozunk. Felmutatja a „Kedves Ernő” megszólítású levelet.

Tóth jegyző felolvassa a levelet, melyet Mariska írt Rácz Ernő gyógyszerészgyakornoknak. Ebben írja Mariska, hogy Jánossy felesége lesz.

Jánossy: Indokolni akarom a levelet.

Elnök: Van Mariskának két védője is. Törődjön a maga bajával.

Jánossy: Engem ez igazán nem érdekel.

Elnök: Csak üljön le.

A bonc jegyzőkönyv.

Dr. Barta Antal felolvassa a bonc-jegyzőkönyvet, mely szerint a golyót nem találták meg.

Elnök: Mi volt a halál oka?

Dr. Barta: Belső elvérzés következtében beállott szívhűdés volt. Az elvérzés oly rohamos s nagyterjedelmű volt, hogy 20—30 perc alatt be kellett következnie a halálnak.

Elnök: Mily távolból volt a lövés?

Dr. Barta: Körülbelül 2—3-szor olyan nagy távolból, mint amilyen hosszú a fegyver.

Elnök: Van-e a védőknek valami kérdése?

— Nincs.

Elnök: Dr. Váli Dezső adja elő a véleményét.

Dr. Váli teljesen dr. Bartával egyöntetűen adja elő véleményét.

A tanúk kihallgatása.

Elnök: Nincs kérdése a feleknek. Deák Lajosné jöjjön be.

Altalános kérdésekre felel: Deák Lajosné szül. Jakobei Berta, 35 éves, újvidéki születésű magánzónő, érdekeltségben nincs a vádlottakkal.

Elnök: Figyelmeztetem, hogy igazat kell vallania, mert meg fog esküdni.

Elnök: Mikor ismerte meg Haverdánét?

Deákné: Októberben mentem hozzá 3 évvel ezelőtt. Legjobb baráti viszonyban voltam vele.

Elnök: Mit tudott Haverdáné és lánya közti viszonyról?

Deákné: Tudtam, hogy rossz viszonyban vannak, de nem tudtam, hogy miért. A leány részegesnek tartotta az anyát, ezért is haragudtak.

Elnök: Gyűlölettel beszélt a leányáról?

Deákné: Inkább fájdalommal.

Elnök: Többször voltak kinn a szőlőben?

Deákné: Igen.

Elnök: A gyilkosságra vonatkozólag mit tud?

Deákné: 6 óra után indultunk haza a szőlőből.

Elnök: Hogy történt az eset?

Deákné: En láttam egy alakot állni az uton háttal felénk, én karonfogva mentem Haverdánéval, lányom előttünk ment 3—4 lépéssel. Mikor az alakhoz értünk, megfordult és rálőtt Haverdánéra.

Elnök: Nem látszott az illető zavartnak.

Deákné: Oly rövid idő alatt nem is láthattam.

Elnök: Nem mondta magának Haverdáné, hogy ismerte Jánossyt, hogy Jánossy akart vele beszélni.

Deákné: Azt sem tudtam, hogy Jánossy él.

Elnök: Ezt megmondta volna magának Haverdáné?

Deákné: Igen, nagyon jó viszonyban voltunk, ő elmondta volna.

Elnök: No Jánossy?

Jánossy: Fentartom vallomásomat.

Elnök: Feltudja ismerni Jánossyt?

Deákné: Nem. (Szembesítik. Nem ismeri fel. A gyilkos magasabb volt.)

Dr. Papp: Nyugodtan állt az alak?

Deákné: Igen.

Dr. Papp: Magasabban állt?

Deákné: Igen, az ut alacsonyabb.

Dr. Piller: Hogy látta maga, hogy nyugodt volt, hisz háttal állt?

Deákné: Nem mozdult.

Elnök: Ne tessék forgatni, az ügyész már ezt megkérdezte.

Dr. Bródy: Látta maga Haverdánénál Mariskát?

Deákné: Igen.

Dr. Bródy: Miért volt lenn Mariska, békülni akart?

Deákné: Nem.

Dr. Bródy: Ezt mondta a vizsgálóbíró előtt.

Dr. Bródy: Mikor lenn volt a kis fiu is, Haverdáné nem engedte megcsókolni a kezét?

Deákné: Igen, azt mondta; „Nem vagyok én nagymama, én budárné vagyok.”

Elnök: Tudott Mariska arról, hogy az anyja hogy végrendekezett.

Deákné: Nem tudtam milyen a végrendelet, azt mondta csak, hogy meg fogja változtatni.

Dr. Bródy: Mikor lenn volt Mariska, hogy viselkedett?

Deákné: Egész hidegen.

Dr. Bródy: Hisz kérni jött?

Deákné: Nem hallottam a kérést.

Dr. Lengyel: Nem kérdezte maga, hogy miért nem békülni ki leányával?

Deákné: Nem mondta nekem.

Dr. Lengyel: Nem gyakorolt senki befolyást Haverdánéra, hogy ne béküljön ki leányával?

Elnök: Megmutatom a helyszíni rajzot. Merre szaladt el Jánossy?

Deákné: A Purgly-féle szőlő felé szaladt.

Dr. Bródy: Azt tetszett mondani, hogy az anyja megvonta Mariskától az apanázst.

Deákné: Ezt másoktól hallottam.

Bölcskey esküdt kérdezi, miért mondta Haverdáné, hogy ő budárné.

Deákné: Mert a leánya nevezte őt budárnénak.

Elnök: Talán ez volt az oka a haragnak.

A tanut megesketik.

Elnök a tárgyalást háromnegyed 11 órakor 10 percre felfüggesztette.

Szünet után.

Tizenegy órakor nyitják meg újból a tárgyalást.

Elnök: Deák Olga tanu jöjjön be. — Bejön. — Altalános kérdésekre felel. 16 éves, 1894. március 17-én született, képezdész.

Elnök: Mit tud a dologban? Mikor mentek a szőlőbe?

Olga: En később mentem ki egyedül.

Elnök: Azután hazaindultak? Hol történt az eset?

Olga: A Pertich szőlő közelében; már sötét este volt; láttam egy urat előttünk, mikor oda értünk egy patanást hallottam egy sikoltást s az ur elszaladt.

Elnök: Megfordult az alak mikor maga elment mellette?

Olga: Arrafelé fordította fejét.

Elnök: Bizalmas viszonyban voltak Haverdánéval, tudta maga hogy miért haragudott ő a leányára?

Olga: Nem.

Elnök: Nem mondta?

Több kérdés nincs, tanu megesketését nem kívánják.

Elnök: Klein Pál Lipót jöjjön be.

Altalános kérdésekre előadja, 41 éves Szabadkán született, izr. nős, négy gyermek atyja.

Elnök: Érdekeltségben nincs a vádlottakkal, mint tanu lesz kihallgatva, az igazat kell vallania.

Elnök: Hogy ismerkedett meg a vádlottakkal?

Klein: Haverda Mariskával négy évvel ezelőtt pénzkölcsön ügyben ismerkedtem meg.

Elnök: Hogy kötötte ön az engedményezési okiratot?

Klein: Jarmatzky és Klein Mátyás mondták, hogy Mariska nem kap apja halála után többet apanázst, ezért kell neki a havi 300 korona.

Elnök: Honnan volt a 45,000 korona váltóadósága?

Klein: En azt kölcsön adtam neki.

Elnök: Hisz ismerte rossz anyagi viszonyait.

Klein: Akkor édesapja még élt.

Elnök: Tudta, hogy szorult viszonyban van. Ismerte vagyoni helyzetét?

Klein: Tudtam, hogy szülei vagyonosak.

Elnök: Nem ismerte még a Haverda végrendeletet?

Klein: Nem.

Elnök: Haverda Mária életmódjáról volt tudomása. Mire kellett a pénz?

Klein: Nem ismertem az életmódját, akkor még. Később a háztartásra kellett.

Elnök: Részletekben fizette a járadékot?

Klein: Ezt Haverda Mariska kérésére tettem.

Elnök: Tudta, hogy Jánossy és Mariska közös háztartásban élnek.

Klein: Nem.

Elnök: Mi címen volt Vojtha közöttük?

Klein: Nem tudom.

Elnök: Nem beszéltek ők, hogy jó volna, ha Haverda Mariska anyja meghalna?

Klein: Nem.

Elnök: Hogy tudták meg a gyilkosságot?

Klein: Braun Henrik telefonált nekem, jöjjen le Szabadkára és kísérem le Jarmatzkyné öngyűlöletét.

Elnök: Mi köze volt Braun Henriknek ehhez?

Klein: Nem tudom. Előbb Braun Henrik, azután állítólag Klein Mátyás is telefonált.

Elnök: Miért nem jött mindjárt Haverda Mária?

Klein: Nem találták.

Elnök; Poppennél járt Haverda Mariska? Popper azt mondja, hogy a maga ajánlatára.

Klein; Nem felel meg a valóságnak.

Elnök; Van-e tudomása, hogy Haverda Mariska mutatott magának fegyvert.

Klein; Nem emlékszem rá, különben sem lehetett adni rá.

Dr. Balogh bíró; Volt okuk nekik aggodni, hogy maga baszünteti a járadékot?

Klein; Nem volt.

Dr. Bródy; Allítólag Popper önnel beszélt, ön ajánlotta alibitanunak s ön mondta Mariskának, hogy zsidó ilyenre nem képes. Igaz ez?

Klein; Ez nem igaz.

Dr. Bródy; Milyen ember hát ez a Popper?

Klein; Én adtam neki üzletéhez 3000 koronát.

Dr. Balogh; Ezért vallott tehát így?

Klein; Erre nem akarok válaszolni.

Megesketést mellőzik.

Elnök; Bíró Armin jöjjön be.

Elnök; Honnan ismeri vádlottakat?

Bíró; Haverda Máriát a szövetkezetből, Vojtha iskolatársam volt, Jánossyt Mariska utján ismerem.

Elnök; Hogy értesítették magát az esetről?

Bíró; Kleiné telefonált, hogy értesitem Jarmatzkynét, hogy anyját agyonlőtték; ismételten telefonált ezért Kleiné közvetlen azután. Ez este 8—fél 9 órakor volt. Haverda Mariskát nem találta odahaza. Meghagytam az asszonynak, hogy ha Mariska hazajön, küldjék el Klein Pál Lipótkhoz.

Elnök; Miért jött le Szabadkára?

Bíró; Érdekelve volt a szövetkezet.

Elnök; Tud-e arról, hogy Haverda Mariska rossz anyagi viszonyok közt élt?

Bíró; Igen.

Elnök; Hogy uszorakamatra kapott pénzt?

Igen.

Dr. Bródy; Haverda Mariska összekötésben volt Popperrel; s Popper különös eljárása miatt uszora miatti feljelentéssel fenyegette?

Bíró; Igen, ott voltam az irodában akkor.

Elnök; Mikor volt ez?

Bíró; Nem tudom, többször említette ezt Haverda Mária.

Dr. Balogh; Popperral érintkezett ön?

Bíró; Ritkán.

Dr. Bródy kéri a megeskétést.

Megtörténik.

Elnök; Braun Henrik!

Altalános kérdésekre felel; 40 éves, bajmoki születésű, nős, izr., lapszerkesztő.

Elnök; Haverda Mária milyen anyagi körülmények közt volt?

Braun! Férfje s ő kértek 5—6 évvel ezelőtt, hogy szerezzek nekik pénzt. Körülbelül 2—3 hónappal a gyilkosság elkövetése előtt volt lenn Vojtha s pénzt kért tőlem 6000 koronát. Elküldtem Vincze Györgyhöz az talán segít rajta.

Elnök; Haverda Boldizsár nem haragudott a leányára?

Braun; Nem.

Elnök; Vizsgálóbíró előtt azt mondta, hogy nagyon könnyelműnek tartotta Haverda Boldizsár a lányát. Gyűlölte Haverdáné a lányát?

Braun; Igen, gyűlölte.

Elnök; Haverda Mariska ki akart békülni anyjával?

Braun; Nem.

Elnök; Ön tudatta telefonon az esetet?

Braun; En megtudtam az esetet és Klein Mátyáshoz mentem, ott beszéltem vele. A postáról telefonáltuk meg az esetet Klein Pál Lipótkhoz. Klein Mátyás is ugyanezt ismételte.

Dr. Lengyel; Tudta, hogy anyja kitagadta Haverda Máriát?

Braun; Nyilvános dolog volt.

Dr. Lengyel; A második végrendelet-ről tudott ön?

Braun; Csak Vécsei ügyvéd tudott.

Megesketést mellőzik.

Denneberg elszólása.

Elnök; Denneberg Henrik. Nős izr., családos ügynök. — Vallomása többnyire egyezik az előbbi vallomásokkal. O a vasuton hallotta Marodics Szávó detektívától, hogy Haverda Máriát gyanúsítják a gyilkossággal. O is mondta ezt később Haverda Máriának de az nemtörődömséggel vette az egészet. Azt mondta Haverda Mária, hogy jót tett vele az, aki tette.

Elnök; Nem tűnt fel ez gyanusnak.

Denneberg; Mariska közönyös volt.

Elnök; Igaz, hogy Palicsón öt lánco földet ígért Magának Haverda Mariska?

Denneberg; Nem igaz.

Elnök; Hogy érti maga ezt: Jót tett vele, aki megtette.

Denneberg; **Hogy Haverda Mariskának tett jót, aki megölte Haverda Boldizsárét.**

Dr. Lengyel; A büntető perrendtartás 331. §. alapján kéri, hogy szósz szerint kérdezzék meg Dennebergétől ezt.

Elnök; hogy mondta tehát?

Denneberg; Nem úgy gondoltam kérem, hanem úgy, hogy Haverda Boldizsár néval tett jót, aki ezt megtette.

Ugyész kérelmére megesketik. Denneberg lopás miatt büntetve volt.

Délutáni tárgyalás.

Délután 3 óra 5 perckor nyitja meg Salánky elnök a tárgyalást.

Elnök; Vezessék be a vádlottakat.

Megtörténik.

Elnök; Popper Gyula jöjjön be.

38 éves, szabadkai születésű, nős, három gyermeknek atyja. izraelita, ügynök, most már augusztus óta nem cipész.

Elnök; Ismeri a vádlottakat.

Popper; Haverda Mariskát ismerem és Vojthát az iskolából, Jánossyt nem.

Elnök; Mit tud ebben a dologban?

Popper; Március 25-én jött hozzám be Mariska s vizet kért. Erre Haverda Mariska engem kihivott az utcára. **Igy szólt „En segíthetnék magán, adok 6000 koronáról szóló váltót, ha alibi tanu lesz, mert Jánossy meg fogja ölni az anyámat, mondja, hogy Jánossy magánál volt az üzletben.”** Azt mondtam, hogy ebből baj lesz és én nem vállalkoztam rá. O azt mondta, hogy Jánossy ugys föbe fogja löni, nem lesz tehát baj. En nem voltam hajlandó erre s Haverda Mariska elment. Ezt rögtön elmondtam az üzletben barátomnak, aki azt tanácsolta, hogy mondjam el egy ügyvédnek.

Elnök; Mikor volt dr. Révésznel?

Popper; 3—4 nap mulva. Azt mondta, hogy a feljelentés nem kötelező. Még hozzátette, hogy milyen rosszak az emberek. — Április 20-án megtudtam a gyilkosságot, rögtön elmentem az ügyvédhez, aki azt mondta, hogy nem vagyok köteles jelentkezni. En azután egy barátom tanácsára dr. Dési Géza ügyvédhez mentem, aki azután elvitt a rendőrségre s ott bevallottam mindent.

Elnök; Magát gyanúsították mindjárt a gyilkosság után?

Popper; Két ur volt nálam, egyik kérdezte, hogy ki udvarolt Mariskának; elmondtam, hogy Vojtha és Jánossy.

Elnök; Miért nem mondott el mindent ezeknek a detektíveknek?

Popper; Nem mertem.

Elnök; Milyen pénzügyi összeköttetésben volt Haverda Mariskával?

Popper; Volt ismeretségem s hirtam kölcsönt szerezni; később magam is adtam kölcsön 1950 koronát Haverda Mariskának.

Elnök; Mikor?

Popper; Körülbelül három éve, ezek váltók voltak.

Elnök; Haverda Mariska vagyoni viszonyait ismerte?

Popper; Utóbbi időben nem érintkeztem vele.

Mariska; Mindennap találkoztam vele Klein Pál Lipótnál.

Dr. Piller; Megkapta a váltókért a teljes összeget?

Popper; Nem; örültem, hogy 900 koronát kaptam ezért a követelésért.

Dr. Piller; Nem haragszik maga Haverda Mariskára?

Popper; Nem, miért haragudnék.

Dr. Piller; Nem tett uszoraföljelentést Haverda Mariska maga ellen?

Popper; En halottam, de nem ijedtem meg, mert én nem uszoráskodtam.

Dr. Bródy; Klein Pál Lipótkal beszélt maga ezen ügyben?

Popper; Elmondtam neki, hogy Haverda Mariska volt nálam s mit akart. Azt mondta Klein; „Mondtam neki, hogy erre zsidó ember nem vállalkozik.”

Dr. Bródy; Kire vonatkozik ez a „neki“?

Popper; Azt hittem Haverda Mariskára.

Dr. Bródy; Mariska gyermekével volt benn az üzletben?

Popper; Nem emlékszem.

Dr. Bródy; Borzasztó! (gunyosan) nem emlékszik? Meddig tartott ez a beszélgetés.

Popper; Körülbelül 10 percig.

Dr. Bródy; Farkas alkalmazottja öt percet mond, pedig azt mondja, hogy még gondolkozott is.

Popper; En körülbelül 10 percig voltam kint.

Dr. Bródy; Révész dr. azt mondja, hogy ápr. 11-én jelentkezett nála.

Popper; Nem tudom biztosan, mikor volt nálam Mariska; nem emlékszem rá biztosan.

Dr. Bródy; Május 27-én jelentkezett ön a rendőrségen? 29-én mint gyanúsítottat idézték már meg.

Popper; A detektívek már voltak nálam s ezért idéztek be.

Dr. Bródy; Miért nem jelentkezett mindjárt?

Elnök; Ezt már indokolta, Dr. Bródy; Milyen ügyben hallgatták ki Szabadkán?

Popper; Hamis tanuzási ügyben, de vizsgálat nincs ellenem.

Dr. Lengyel; Miért várt hat napot Jánossy beismerő valomása után.

Popper; Nem akartam belekeverni az ügybe. Különben is ügyvédnél voltam ez idő alatt.

Dr. Lengyel; Mily viszonyban volt Klein Pál Lipótkal.

Popper; Nagyon jó viszonyban.

Dr. Lengyel; Honnan kapta a 3000 koronát?

Popper; Klein Pál Lipótktól 1000 koronát kaptam.

Dr. Lengyel; Klein Pál nem ezt mondja.

Popper; Nem tudom, hogy Klein Pál Lipótk mit vallott, de tudom, hogy mit adott. (Derűtség.)

Dr. Lengyel. Kérem Klein Pál Lipótkal szembesíteni Popperrel. — Elnök elutasítja a kérelmet.

Dr. Lengyel. Semmiségi panaszt jelent be.

Jánossy. Voltam Poppennél, s lealacsonyodtam annyira, hogy kezet fogtam vele.

Elnök. Micsoda hang ez, rendreutasítom, s fegyelmileg megbüntettem, ha így viselkedik.

Popper szemébe mondja Haverda Mariskának vallomását.

Mariska. Nem mondtam. Hazudik. Nem ismertem magát annyira, hogy alibi tanunak hívjam.

Popper. Nekem mondta nagysád, hogy anyja el fogja adni az ingatlanokat.

Mariska. Nem igaz.

Ugyész kéri a megeskétést.

Törvényszék felfüggeszti Popper megeskétését Dr. Révész és Farkas kihallgatásáig. Együttal behozatják az idevonatkozó iratokat.

Elnök. Dr. Révész Tivadar. — Mit tud ezen bünpert illetőleg?

Révész. Popper április 10-én a Baross kávéházban fogott meg s elmondtam az esetet. (Ugy adja elő, mint Popper.)

Elnök; Szavahihető embernek ismertem Popperrel?

Révész; Igen.

Révész megeskették.

Révész után Popper segédét, Farkas Józsefet hallgatják ki, aki teljesen egybehangzóan vall Popperrel. Farkast is megeskedtetik.